

ги Рачински година, две, и децата се прераждали. Държали се съ с достоинство. Лицата имъ ставали умни. Въ очитъ имъ пламвалъ огньтъ на мисълта. Речта имъ ставала ясна и разумна. — Живи елмази! възхищавалъ се Рачински.

Още въ първата година на своето учителствуване Рачински намѣрилъ между своитъ ученици три момчета и едно момиче, които го поразили съ своитъ способности. Единиятъ, Богдановъ, отъ село Бѣлое рисува въ другаритъ си така, че неговитъ портрети могли да минатъ за работа на възрастенъ ученикъ отъ художествената академия. Следъ като завършилъ училището на Рачински, свършилъ гимназия и съ отличие свършилъ художествената академия (висше рисувадно училище). Богдановъ-Бѣлски стана единъ отъ най-голѣмитъ художници въ Русия.

Другъ Богдановъ, — Богдановъ-Заболотни, следъ завършване на училището на Рачински останалъ при баща си въ село. Въ продължение на четири години, подъ ръководството на своя учител-професоръ подготвилъ се и издържалъ блѣскавъ изпитъ въ една московска гимназия. За тоя изпитъ на селянчето дълго се приказвало въ Москва. Отпусната му била стипендия и то на 19 годишна възраст свършило университета. За своята работа по химия Богдановъ-Заболотни получилъ златенъ медалъ и парична награда. Билъ пратенъ на държавна смѣтка въ Парижъ и тамъ станалъ любимъ ученикъ на знаменития ученъ Пастьоръ.

Въ три години той постигна въ голѣми успѣхи.

Когато рускитъ вестници съ гордостъ заговорили за голѣмитъ научни заслуги на 23 годишния селски синъ отъ училището на Рачински, старитъ противници на „полудѣлия професоръ“ почнали да разбиратъ голѣмата му работа. Тѣ казвали:

— Напраздно сме се сърдили на Рачински. Вижте, какви самородни таланти откри той!

Рачински отива по нататѣкъ. Той се опѣлчва срещу опасния народенъ врагъ — пиянството. Организира „трезва гвардия“, образува „братство за трезвенъ животъ“.

Ако въ всѣка страна има десетки, стотици, хиляди Рачински, животътъ на цѣлия народъ би се измѣнилъ съвсемъ за десетъ, двадесетъ, тридесетъ години. Станало би живо чудо. Би се родило съвсемъ ново поколѣние хора, — здраво, развито и красиво, умно и образовано. Биха се намалили престѣпленията и болеститъ. Много затвори биха станали излишни. Биха се намалили болницитъ и лудницитъ. Би се преобразила страната. Свѣтло би станало въ главитъ на милионитъ хора. Свѣтла би станала народната душа. Свѣтълъ би станалъ цѣлиятъ животъ.

Всичко това би могло да стане. Всичко може да бжде. Само при едно условие: да имаме повече свѣтли хора. А главно: кой както може и кой колкото може повече да внася свѣтлина въ живота! . . .